

Вагітна - **а тепер дитина?**

Інформаційна сесія щодо конфлікту вагітності, продовження вагітності і аборт

Фінансовано:
Міністерство у справах дітей, сім'ї, біженців та
інтеграції землі Північний Рейн естфалія

Ministerium für Kinder, Familie,
Flüchtlinge und Integration
des Landes Nordrhein-Westfalen

Вихідні дані:

Landesverband donum vitae NRW e. V.
Markmannsgasse 7
50667 Кельн

Тел.: (0221) 222 543 – 0
Електронна пошта: info@nrw-donumvitae.de
www.nrw-donumvitae.de

Титульне фото:
www.fotolia.de

Друкування:
www.afterglow.de

Відмова від відповідальності:

Зазначена інформація, яка наведена в цій брошурі, створена відповідно до кращих знань та їх рівня .

Однак складність і постійні зміни правових питань змушують виключити відповідальність і гарантії.

Державна асоціація donum vitae NRW e.V. зазначає, що ця брошура не містить жодної юридично обов'язкової інформації. Показані юридичні та медичні знання, пільги та варіанти підтримки базуються на стані на березень 2022 року.

Якщо загальні умови та вимоги зміняться, ви знайдете оновлену інформацію на нашій домашній сторінці www.nrw-donumvitae.de.

Зміст

1. Кілька слів раніше.....	2
2. Принципи консультування – на що можна покластися!	2
3. Чого очікувати під час консультування щодо конфлікту вагітності	4
3.1. Інформація про продовження вагітності	4
Послуги Федерального фонду «Мати і дитина»	4
Охорона материнства.....	5
Матеріальна допомога по вагітності та пологах.....	6
Виплата по вагітності та пологах.....	7
Декретна відпустка	7
Батьківська допомога / Батьківське допомога плюс.....	8
Право на аліменти.....	14
Допомога на дитину / добавки до допомоги на дитину.....	14
Авансові платежі на утримання та заступничество.....	14
Житлова допомога.....	15
Визнання батьківства	15
Батьківська опіка.....	16
Допомога та підтримка до досягнення дитини третього року.....	17
Конфіденційне пологи.....	17
Усиновлення та патронат.....	18
3.2. Інформація про аборт.....	19
Припинення на підставі положення про консультування	19
Припинення за медичними показаннями.....	20
Припинення за кримінологічними ознаками.....	20
Витрати на аборт	20
Проведення аборт.....	21
Консультація після аборт.....	22
4. Інші консультативні послуги	22
Поради щодо контрацепції	22
Поради щодо пренатальної діагностики	22
Консультація у разі нереалізованого бажання мати дітей.....	23
Підтримка у зв'язку з тяжкою важкістю після народження мертвої дитини або викидня.....	23
5. Додаткова інформація.....	24
Жінки віком до 18 років.....	24
Інші правила для жінок-іноземок?	24
6. Подальші контакти.....	25
7. Консультаційні центри у вашому районі	25

1. Кілька слів раніше

Ви вагітні - зараз у вас може виникнути багато запитань, ви не впевнені і тривожні або невпевнені і щасливі водночас. У такому поєднанні заплутаних думок і почуттів це допомагає розмовляти з іншими людьми. У наших консультаціях ми супроводжуємо Вас професійно. Повідомляємо про вагітність, пологи та життя з дитиною, а також про можливий аборт.

Ця брошура відповідає на поширені запитання щодо продовження та переривання вагітності. Ви також можете записатися на консультацію. Наші консультанти супроводжують вас під час особистої бесіди, щоб ви могли висловити та прояснити свої почуття, хвилювання та думки.

Контактні дані наших консультаційних центрів можна знайти [тут](#).

2. Принципи консультування – на що можна покластися!

Консультанти в наших консультаційних центрах – це фахівці, які підтримають вас особисто та покажуть, як вам можна допомогти. Важливими принципами нашої поради є:

■ Наша порада вдячна.

Наші консультанти ставляться до вас з вдячністю, повагою та співчуттям. У цій атмосфері довіри вам буде запропоновано поглянути на вашу поточну життєву ситуацію та ваші запитання. На наших консультаціях вам не потрібно виправдовуватися або боятися, що вас підштовхнуть у певному напрямку. Ви самі розробляєте свої подальші кроки в консультації та знаходите рішення для своєї ситуації.

■ Наші поради відкриті до результатів.

На наших консультаціях ви відчуваєте беззастережну відкритість до результатів, що є результатом ставлення консультантів. Як ми бачимо, консалтинг — це процес, який ви активно допомагаєте формувати. Ви відчуваєте необмежену свободу розглядати всі можливі рішення з поточної життєвої ситуації. Ви самі вирішуєте, виношувати дитину до терміну чи робити аборт. Ніхто не має права вирішувати про вас і ваше рішення!

■ Наша порада підтримує.

У вашій ситуації слід враховувати багато речей. Ви наповнені безліччю порад і порад, заяв від лікарів, думок друзів чи членів сім'ї та інформації з Інтернету. Ти все ще почуваєшся самотнім? Наші консультанти роз'яснюють питання, нададуть інформацію та допоможуть знайти власні рішення та шляхи. Однією з цілей консультування є виявлення та зміцнення власних ресурсів. Ви самі проектуєте консультаційний процес, тому що в центрі уваги ваші теми.

■ Ви є центром в нашій консультації.

Якщо ви хочете взяти з собою когось, кому ви довіряєте, наприклад, вашу найкращу подругу, вашу матір чи сестру, свого партнера чи іншу важливу людину, яку ви довіряєте, вони дуже ласкаво просимо.

■ Наша консультація безкоштовна - буде видано консультаційний сертифікат.

Ви маєте законне право на консультацію. Ви не понесете жодних витрат; навіть якщо ви хочете прийти на кілька зустрічей. Після співбесіди ви отримаєте сертифікат про консультацію, так званий «консультаційний сертифікат».

■ Наша порада конфіденційна та анонімна, якщо ви бажаєте.

Наші консультанти зберігають конфіденційність. Ви не повинні нікому розповідати про вміст, який ви обговорювали, або про себе, якщо ви спеціально не дасте на це дозвіл, звільняючи консультанта від його обов'язку зберігати конфіденційність.

Наші консультанти також мають право відмовитися давати свідчення в судах, прокуратурі та поліції про все, що їм було доручено або що стало їм відомо під час консультування.

Ви також можете отримати пораду, не називаючи свого імені. Якщо ви проводите співбесіду, щоб отримати законодавчо необхідне підтвердження консультації щодо абортів, ми гарантуємо анонімність. У цьому випадку довідку заповнює особа, яка працює в консультаційному центрі, яка не проходила з вами співбесіду. Щоб забезпечити це, повідомте нам, якщо вам потрібна анонімна порада під час запису на зустріч.

3. Чого очікувати під час консультування щодо конфлікту вагітності

Порада має на меті підтримати вас у процесі прийняття рішень. Тільки ви маєте право вирішувати - ніхто не може змусити вас зробити аборт або виношувати вагітність до терміну. Тому важливо розвивати незалежну, сильну позицію.

Під час консультації ви можете розглянути всі ваші думки та проблеми. Консультанти дадуть відповідь на ваші запитання та нададуть вам відповідні базові знання. Ви отримаєте інформацію про можливе переривання вагітності, а також про продовження вагітності. Тому що ми хотіли б показати вам усі аспекти, які необхідно враховувати для прийняття життєздатного рішення.

3.1. Інформація про продовження вагітності

Якщо ви думаєте про продовження вагітності, вам, напевно, цікаво, як краще впоратися зі зміненою ситуацією у вашому житті. У дискусіях з нашими консультантами є місце для всіх особливо важливих для вас тем. Це може вплинути на ваш настрій, ваше партнерство, ваше фінансове становище, вашу майбутню роль матері та батька та багато іншого.

Якщо під час вагітності ви стурбовані тим, чи зможете ви відповідати вимогам матері чи батька, ми можемо разом з вами знайти варіанти підтримки. Після народження Ви маєте право на подальше консультування в наших консультаційних центрах до досягнення Вашої дитини трьох років. Ми також будемо раді показати вам усі юридичні та фінансові аспекти, які впливають на вашу конкретну ситуацію.

Нижче ми інформуємо вас про найважливіші теми для продовження вагітності. Ми не будемо вдаватися в подробиці про пільги, які безпосередньо не пов'язані з вагітністю, наприклад допомогу по безробіттю II (Hartz IV).

Будь ласка, зверніть увагу, що деталі та особисті обставини (наприклад, для студентів або шукачів притулку) найкраще з'ясувати під час особистої розмови.

■ Послуги Федерального фонду «Мати і дитина»

Федеральний фонд «Мати і дитина» пропонує фінансову допомогу жінкам, які опинилися в тяжкому становищі в результаті вагітності. Ви

можете звернутися за такою допомогою до консультаційного центру за місцем проживання. Для цього необхідно надати підтвердження вагітності. Консультаційний центр отримує уявлення про стан вашого доходу та ваші індивідуальні труднощі.

Допомога з коштів Федерального фонду можлива лише в тому випадку, якщо інших соціальних виплат недостатньо або вони не надаються. Будь-які виплачені субсидії не враховуються як дохід до допомоги по безробіттю II. Бажано звернутися до консультаційного центру на ранній стадії. Немає законного права на пільги від Федерального фонду.

■ Охорона материнства

Якщо ви повідомите роботодавця про свою вагітність, у вас є захист від звільнення під час вагітності та до чотирьох місяців після пологів. Це також стосується, якщо ви повідомите нас про свою вагітність протягом двох тижнів після отримання повідомлення про переривання. Вищий державний орган, що відповідає за охорону праці, або уповноважений ним орган може лише у виняткових випадках визнати звільнення допустимим у особливих випадках, не пов'язаних з вагітністю.

Під час вагітності та годування груддю на робочому місці діють спеціальні правила охорони материнства:

- Існує обмежена заборона на працевлаштування під час періоду відпустки по вагітності та пологах, за шість тижнів до передбачуваної дати пологів, згідно з якою майбутня мама може скасувати своє бажання працювати в будь-який час протягом цього періоду.
- Також існує абсолютна заборона на працевлаштування в період відпустки по вагітності та пологах протягом восьми тижнів після пологів. У разі багатоплідних пологів, дітей-інвалідів та передчасних пологів у медичному сенсі цей термін становить 12 тижнів.

Є виняток, якщо ви учень або студент. Якщо ви чітко цього вимагаєте, ви можете повернутися до роботи до закінчення періоду післяпологового захисту. Ви можете в будь-який момент відкликати своє бажання.

- Роботодавець зобов'язаний звільнити майбутню матір від роботи для проведення профілактичних медичних оглядів, це не призводить до втрати заробітку.
- Якщо мати не хоче брати відпустку по догляду за дитиною або не хоче використовувати її повністю, роботодавець повинен звільнити її від

роботи на необхідний період годування груддю. Цей час не потрібно відпрацьовувати ні до, ні після. Крім того, не повинно бути втрат заробітку через грудне вигодовування.

- Жінки, які зробили викидень після 12-го тижня, також можуть скористатися чотиримісячним захистом від звільнення.

Жінки, в яких народилася **мертва дитина**, зазвичай мають чотиримісячний захист від звільнення. Народження мертвої дитини відбувається, коли вага при народженні становить не менше 500 грамів або пологи відбулися після 24-го тижня вагітності. У разі народження мертвої дитини застосовується загальний період захисту після пологів. Ваш роботодавець, як правило, не має права наймати вас протягом цього часу. Протягом періоду захисту ви маєте право на допомогу по вагітності та пологах та на субсидію роботодавця. Однак, за вашим чітким бажанням, ви можете бути знову працевлаштовані до закінчення цього періоду захисту (саме раніше на третьому тижні після пологів), якщо немає медичної довідки про протилежне. Ви можете будь-коли відкликати свою декларацію/пояснення.

Якщо конкретна діяльність не сумісна з вагітністю - зазвичай це буває, якщо робота становить загрозу здоров'ю майбутньої матері або майбутньої дитини - на питання про вагітність потрібно відповідати правдиво на співбесіді. В іншому випадку це питання не дозволено законом і не повинно відповідати правдиво.

Учні, студенти, стажисти, учасники федеральної волонтерської служби та працівники розвитку також користуються відпусткою по вагітності та пологах. Наприклад, вони не повинні складати жодних іспитів під час декретної відпустки, якщо вони цього не хочуть, і можуть бути звільнені від обов'язкових курсів.

■ **Матеріальна допомога по вагітності та пологах**

Матеріальна допомога по вагітності та пологах надається жінкам, які законно застраховані та працюють, або жінкам, які не мають роботи на початку відпустки по вагітності та пологах і мають право на допомогу по безробіттю (ALG I).

Компанії обов'язкового медичного страхування сплачують її в періоди захисту до і після пологів, а також у день пологів. Максимальна сума допомоги по вагітності та пологах становить 13 євро на календарний день. Роботодавець повинен сплатити різницю як субсидію по вагітності

та пологах, якщо середньоденна чиста заробітна плата перевищує 13 євро (чиста місячна заробітна плата становить 390 євро).

Співробітники, які мають незначну зайнятість або мають приватне медичне страхування, отримують від Федерального управління страхування одноразову зменшену допомогу по вагітності та пологах у розмірі до 210 євро. Роботодавець розраховує субсидію для приватно застрахованих жінок, як якщо б вони були законно застраховані і отримували б звичайну ставку медичного страхування. Приватно застраховані жінки, які перебувають у відпустці по вагітності та пологах, отримують від роботодавця свою чисту заробітну плату мінус 13 євро за робочий день. Матері з обмеженою роботою також отримують субсидію від роботодавця, але лише якщо вони заробляють більше 390 євро нетто. Заявку на виплату допомоги по вагітності та пологах необхідно подавати або в компетентну компанію за державним медичним страхуванням, або в Федеральне управління страхування (зменшена допомога по вагітності та пологах).

■ Виплата по вагітності та пологах

Є право на виплату по вагітності та пологах, якщо майбутня мати більше не має права працювати до початку фактичного періоду захисту через вагітність. Так відбувається, наприклад, якщо виникають проблеми зі здоров'ям і лікар забороняє подальшу роботу на користь матері та дитини. У таких випадках роботодавець повинен призначити майбутню маму на іншу роботу або звільнити її від роботи. Такі медичні проблеми не повинні призводити до фінансових збитків для майбутньої матері. Таким чином, вона має право на середню заробітну плату за останні три місяці (якщо виплачується щомісяця) або за останні 13 тижнів як виплата по вагітності та пологах.

■ Декретна відпустка

Кожен з батьків має право на відпустку по догляду за дитиною до трьох років для догляду та виховання дитини. Відпустка по догляду за дитиною - це право, яке працівники мають проти роботодавців. Батьки не повинні працювати під час відпустки по догляду за дитиною. Якщо вони не працюють, їм не платять. Проте батьки за бажанням можуть працювати неповний робочий день під час відпустки по догляду за дитиною.

Трудові відносини зберігаються протягом усього періоду відпустки по

догляду за дитиною. Після його закінчення є право повернутися до попереднього робочого часу. Оскільки трудові відносини припиняються лише під час відпустки по догляду за дитиною та повністю поновлюються після закінчення відпустки по догляду за дитиною, працівника необхідно працевлаштувати згідно з угодами, укладеними в трудовому договорі. Існує спеціальний захист від звільнення протягом усього періоду відпустки по догляду за дитиною.

Матері та батьки можуть взяти 24 місяці відпустки по догляду за дитиною від третього дня народження дитини до восьми років. Згода роботодавця не потрібна.

Кожен з батьків може розділити всю свою відпустку по догляду за дитиною на три періоди. Однак роботодавець може відмовитися від третьої фази відпустки по догляду за дитиною з невідкладних оперативних причин, якщо вона припадає виключно на період від третього дня народження дитини до восьми років.

За згодою роботодавця можливий розподіл на більш ніж три періоди часу.

Термін реєстрації відпустки по догляду за дитиною протягом перших трьох років життя дитини становить сім тижнів до початку відпустки по догляду за дитиною. Для відпустки по догляду за дитиною, яка надається в період від третього дня народження дитини до восьми років, крайній термін – 13 тижнів до її початку.

Захист від звільнення з відпустки по догляду за дитиною протягом перших трьох років життя дитини починається з моменту реєстрації відпустки по догляду за дитиною, не раніше ніж за вісім тижнів до початку відпустки по догляду за дитиною.

Для відпустки по догляду за дитиною від третього дня народження дитини до кінця восьмого року захист від звільнення діє також з моменту реєстрації – не раніше ніж за 14 тижнів до початку відпустки по догляду за дитиною. Лише в особливих випадках припинення може бути визнано прийнятним як виняток. Допустимість уточнюється вищим державним органом з питань охорони праці або визначеним ним органом.

У всіх випадках захист від звільнення припиняється, коли закінчується відпустка по догляду за дитиною

■ Батьківська допомога / Батьківське допомога плюс

Як мати чи батько, ви можете отримати батьківську допомогу за таких умов:

- Ви самі доглядаєте і виховуєте свою дитину.
- Ви живете з дитиною в одній сім'ї.
- Ви живете у Німеччині.
- Ви взагалі не працюєте або працюєте не більше 32 годин на тиждень.

Як базову батьківську допомогу по догляду за дитиною, ви зазвичай отримуєте 65% чистого доходу, який ви мали до народження і який втрачається після народження. Люди з низькими доходами можуть отримувати до 100% свого чистого доходу як допомогу на батьків.

Основна батьківська допомога становить не менше 300 євро і не більше 1800 євро. Це означає: ви отримаєте щонайменше 300 євро як основну батьківську допомогу, навіть якщо у вас не було доходу до народження або навіть якщо у вас немає доходу після народження, тому що ви продовжуєте працювати неповний робочий день. Якщо у вас був дохід до пологів і розрахунок менше 300 євро, ви також отримуєте мінімальну суму.

При визначенні вашого попереднього доходу має значення період 12 місяців до народження вашої дитини. Цей період називають «періодом оцінки». Які саме 12 місяців важливі спочатку, залежить від того, були ви до пологів самозайнятими чи ні.

Якщо до народження ви не були самозайнятими, враховується ваш дохід за наступні 12 календарних місяців:

Wenn Sie vor der Geburt nicht selbstständig waren, wird Ihr Einkommen aus folgenden 12 Kalendermonaten berücksichtigt:

- Якщо ви мати: з 12 календарних місяців до календарного місяця, в якому почалася ваша відпустка по вагітності та пологах, інакше: з 12 календарних місяців до календарного місяця народження.

Окремі місяці можна виключити з цих 12 місяців, протягом яких ви

- були у відпустці по вагітності та пологах та/або отримували батьківську допомогу на старшу дитину протягом перших 14 місяців життя або
- хворіли через вашу вагітність і тому мали малий прибуток або не мали прибутку взагалі, або
- Проходили військову службу чи громадські роботи, тому мали малий

прибуток або не мали прибутку взагалі.

Ці місяці «пропускаються» і період оцінювання починається відповідно раніше.

Якщо за календарний місяць з інших причин у вас менше доходів або їх немає, цей місяць у розрахунку не пропускається. Наприклад, якщо ви не працювали протягом місяця і тому не мали оподаткованого доходу, то цей місяць буде враховано як 0 євро в розрахунку. Це зменшує ваш середньомісячний дохід у період оцінки.

Якщо ви були самозайнятими, враховується дохід, який ви мали за останній завершений період оцінки до народження вашої дитини. Період оцінки — це період, за який ви подаєте податкову декларацію. Зазвичай це календарний рік.

Період оцінки може бути перенесений, якщо ви перебуваєте на останньому завершеному періоді оцінки

- отримували батьківську допомогу на старшу дитину протягом перших 14 місяців життя,
- перебували у декретній відпустці або
- ви захворіли внаслідок вашої вагітності. *Elterngeld bekommen haben für ein älteres Kind in dessen ersten 14 Lebensmonaten,*

Ви повинні подати заяву на відстрочку, коли подаєте заяву на отримання батьківської допомоги. Тоді важливий уже не останній завершений період оцінки, а період оцінювання до цього періода.

Якщо ви також мали менший дохід у передостанній період оцінки з однієї з перерахованих вище причин, то період оцінки можна перенести на передостанній період оцінки тощо.

Якщо у вас були як доходи від самозайнятості, так і доходи від несамозайнятості (так званий «змішаний дохід»), то період для самозайнятості поширюється на вас. Цей період також застосовується до вас, якщо ви зазнали збитків у своїй самозайнятості або якщо ви заробляли менше від своєї самозайнятості, ніж від роботи, яка не є самозайнятою.

Період несамозайнятості застосовується до вас, лише якщо ви не мали доходу від самозайнятості протягом періоду оцінки або протягом 12 місяців до календарного місяця вашого народження дитини.

Розмір вашої батьківської допомоги залежить від вашої так званої «чистої батьківської допомоги (netto)». Служба батьківського забезпечення

розраховує це самостійно з вашого валового (brutto) доходу. Служба батьківського забезпечення використовує спрощену процедуру. Таким чином, результат може відрізнятись від вашого фактичного чистого доходу, оскільки він відображається, наприклад, у вашому звіті про заробітну плату. Тоді ваша батьківська допомога буде розрахована на основі вашої «чистої батьківської допомоги».

Допомоги, які призначені для заміни вашого доходу (так звані «компенсаційні виплати»), такі як допомога по безробіттю або лікарняні, не вважаються доходом.

- Ваш загальний валовий дохід за період оцінки ділиться на 2. Якщо ви маєте дохід від несамозайнятості, то попередньо вираховується одноразова сума витрат, пов'язаних з доходом, так звана одноразова сума для працівників. Зараз це 1000 євро на рік, тобто 83,33 євро на місяць. Таким чином ви отримуєте середньомісячний валовий дохід.
- З цього податки вираховуються одноразово.
- Крім того, внески на соціальне страхування вираховуються одноразово.
- Результатом є чиста батьківська допомога. Буде враховано максимум 2770 євро.

Усі виплати, які призначені для заміни вашого заробленого доходу (так звані компенсаційні виплати), зараховуються до батьківської допомоги. Такими пільгами є, наприклад: допомога по вагітності та пологах для молодшої дитини, батьківська допомога на старшу дитину, допомога по безробіттю I, допомога по хворобі, допомога на початок роботи, допомога за скорочений робочий день, певні пенсії, наприклад пенсія по інвалідності. Ці виплати зараховуються лише до частини вашої батьківської допомоги. Вони не зараховуються проти 300 євро в місяці, коли ви отримуєте основну допомогу на батьків, і 150 євро в місяці, в які ви отримуєте батьківську допомогу плюс. Таким чином, на додаток до пільги, ви будете отримувати щонайменше 300 євро базової допомоги на батьків або 150 євро батьківської допомоги плюс на місяць.

У разі надання таких соціальних виплат батьківська допомога враховується в повному обсязі як дохід: допомога по безробіттю II, соціальна допомога, допомога на дитину. Проте, якщо ви працювали до народження дитини, ви будете отримувати допомогу на батьківство.

Якщо у вас є інші діти, які також проживають у вашій сім'ї, ви можете

отримати надбавку до батьківської допомоги, так звану «бонус для братів і сестер». Тоді ваша батьківська допомога буде збільшена на 10%, щонайменше на 75 євро на місяць для базової батьківської допомоги або на 37,50 євро на місяць для батьківської допомоги плюс.

Ви отримуєте бонус за брата або сестру, якщо живете у своїй сім'ї

- проживає принаймні одна дитина віком до 3 років, або
- принаймні двоє інших дітей, обидва віком до 6 років, або
- роживає ще хоча б одна дитина-інвалід віком до 14 років. Обов'язковою умовою є ступінь інвалідності (GDB) не менше 20.

Бонус для брата або сестри також збільшує мінімальний і максимальний розмір батьківської допомоги, що означає: з бонусом для брата і сестри базова батьківська допомога може становити щонайменше 375 євро та максимум 1980 євро, батьківська допомога плюс щонайменше 187,50 євро та максимальна від 990 євро.

Якщо у вас є близнюки, ви отримаєте батьківську допомогу лише один раз. Тому що батьківська допомога компенсує втрату заробітку за час, який ви доглядаєте та виховуєте своїх дітей у перші місяці їхнього життя. Однак батьківська допомога збільшується: ви отримуєте доплату в розмірі

- 300 євро на основну батьківську допомогу або
- 150 євро на батьківську допомогу плюс.

Якщо у вас є трійня, ви отримуєте подвійний бонус і так далі. Ця доплата називається «доплата за багатоплідні народження».

Мінімальний і максимальний розмір батьківської допомоги також збільшується з надбавкою на багатоплідні народження, що означає: наприклад, для близнюків базова батьківська допомога може становити щонайменше 600 євро та максимум 2100 євро, батьківська допомога плюс не менше 300 євро та максимум 1050 євро. Поки ви отримуєте батьківську допомогу, ви залишаєтеся застрахованими, як і раніше. Це означає:

- Якщо ви раніше мали обов'язкове медичне страхування, ви залишитеся обов'язковим медичним страхуванням.
- Якщо ви раніше мали приватне медичне страхування, ви залишитеся приватним застрахованим.

Однак внески до вашого медичного страхування можуть змінитися. Будь ласка, проконсультуйтеся зі своєю медичною страховою компанією, перш ніж подавати заяву на отримання батьківської допомоги.

Подати заяву на отримання допомоги по догляду за дитиною можна в відділі батьківського виплати за місцем проживання, але тільки після народження дитини.

Ви повинні подати заяву протягом перших 3 місяців життя вашої дитини. Тому що батьківська допомога виплачується заднім числом максимум за 3 місяці життя.

Якщо вам потрібна допомога в оформленні допомоги по догляду за дитиною або відпустки по догляду за дитиною, зверніться до консультаційного центру *donum vitae*.

Батьківська допомога Плюс

На додаток до батьківської допомоги у попередній формі (базова батьківська допомога), батьки мають можливість подати заявку на батьківську допомогу плюс. Батьківська допомога плюс особливо доступний для батьків, які хочуть працювати неповний робочий день, одержуючи батьківську допомогу. Батьківська допомога плюс розраховується так само, як і базова батьківське допомога, але становить максимум половину суми базової батьківської допомоги, на яку мають право батьки без доходу неповний робочий день після народження. Натомість вона виплачується за подвійний період: один місяць батьківської допомоги = дві батьківські допомоги плюс місяці. Базова батьківська допомога та батьківська допомога плюс можуть вільно поєднуватися. Обидва батьки працюють одночасно протягом чотирьох місяців посліпль в середньому 24-32 години на тиждень, кожен з батьків отримує додаткові щомісячні суми Батьківської допомоги плюс (партнерський бонус) протягом цих чотирьох місяців. Положення про партнерський бонус також поширюється на батьків, які проживають окремо, які працюють разом як батьки.

Батьки-одиначки можуть отримати бонусні місяці партнерства, а також

самі партнерські місяці, якщо вони відповідають необхідним вимогам. Що стосується батьківської допомоги/батьківської допомоги плюс, то між супутниками життя та подружжям немає відмінностей.

■ **Право на аліменти**

Той, хто доглядає за неповнолітніми дітьми і не проживає з іншим із батьків, має право на утримання не менше трьох років після народження дитини. Це право на аліменти може бути продовжено, якщо зайняття оплачуваною роботою несумісне з інтересами дитини, наприклад, якщо дитина потребує особливого догляду з боку матері/батька.

Право на аліменти по догляду за дитиною також може бути продовжено, якщо немає опцій по догляду за дитиною або, наприклад, дитячі садки знаходяться далеко, що унеможлиблює поєднання матері/батька догляду за дитиною та роботи.

■ **Допомога на дитину / добавки до допомоги на дитину**

Допомога на дитину виплачується щомісяця та має бути подана письмово в Управління сімейних виплат. Допомога на дитину для перших двох дітей становить 219 євро на кожну, 225 євро на третю дитину і 250 євро на кожну додаткову дитину. Ці гроші виплачуються до 25 років, якщо закінчено професійне навчання або диплом.

За певних умов існує право на добавки до дитячої допомоги. Для цього також необхідно подати заяву до Управління сімейних виплат Федерального агентства зайнятості. Її, щоб претензія могла існувати, можна перевірити в KIZ-Lotsen в Інтернеті:

www.arbeitsagentur.de/familie-und-kinder/kiz-lotse

■ **Авансові платежі на утримання та заступничество**

Якщо потрібно встановити батьківство або отримати аліменти на дитину, можна подати заяву на так званий заступничество дитини в офісі соціального захисту молоді. Управління соціального захисту молоді може юридично представляти дитину у відповідному провадженні.

Звернутись за допомогою до відділу соціального захисту молоді можна ще до народження дитини, якщо майбутня мати не перебуває у шлюбі і батьки не подали спільну декларацію про опіку. Після народження, якщо батьки мають спільну опіку, той із батьків, хто доглядає за дитиною, може

в будь-який час звернутись із письмовою заявою до служби опіки молоді до досягнення дитиною повноліття.

Відповідальність несе офіс у справах молоді за місцем проживання з батьків, які подають заяву. Батьківська опіка не обмежується заступницьким статусом. Управління молоді надає свою допомогу в задоволенні аліментів дитини. Опікун визначає доходи аліментів та розраховує розмір аліментів. Якщо боржник не сплачує аліменти, депутат також дбає про виконання аліментних вимог.

Батьки-одиначки, які не отримують аліменти на дитину від іншого з батьків або не отримують їх регулярно, можуть подати заяву на отримання авансу на аліменти через офіс соціальної допомоги молоді. Розмір аліментів залежить від віку дитини.

Аванси на утримання дітей надаються дітям віком до 18 років. Право на дітей у віці від 12 до 18 набирає чинності, якщо дитина не залежить від допомоги ALG II або один із батьків отримує власний дохід у розмірі не менше 600 євро бруто під час отримання ALG II. Для отримання авансового платежу на аліменти необхідно подати письмову заяву до Управління молоді.

Заступництво також може бути створено у випадку, якщо вимога про аліменти має бути змінена. Якщо доходи того з батьків, хто несе аліменти, змінилися, опікун домагається збільшення розміру аліментів на дитину або представляє дитину проти клопотання про зменшення аліментів з батьків.

■ Житлова допомога

Якщо вашого доходу недостатньо, держава надасть матеріальну допомогу на вашу квартиру. Допомога на житло можлива лише для людей, які не отримують пільг ALG II. Ця допомога виплачується як субсидія орендної плати для орендарів або як субсидія на навантаження для власників житла. Заяву слід надіслати до ЖКГ, який зазвичай знаходиться при районній, міській, офісній чи міській адміністрації.

Ви можете скористатися калькулятором житлових пільг в Інтернеті, щоб перевірити, чи маєте ви право на прожитковий мінімум: www.wohngeldrechner.nrw.de

■ Визнання батьківства

Визнання батьківства - це взаємне визнання батьків, які не перебувають у

шлюбі. Його необхідно здати особисто в офіс у справах молоді або нотаріусу; це вже можливо під час вагітності.

Декларація важлива, оскільки лише тоді батько дитини також є батьком у юридичному сенсі — це має значні наслідки, коли йдеться, наприклад, до питань аліментів чи відносин з дитиною. Визнання батьківства не означає автоматично, що мати і батько бажають здійснювати спільну опіку. Якщо мати перебуває у шлюбі, чоловік автоматично вважається батьком дитини. Біологічний батько може бути зареєстрований як батько, лише якщо чоловік заперечує своє батьківство.

■ Батьківська опіка

Існує спільна опіка, якщо

- батьки перебувають у шлюбі між собою на момент народження дитини;
- батьки одружуються один з одним після народження;
- Батьки заявляють, що хочуть піклуватися один про одного (декларації про опіку, подання, наприклад, до служби допомоги молоді, можливо до народження) або
- сімейний суд передає батьківську відповідальність на батьків.

Якщо батьки не перебувають у шлюбі, мати спочатку має одноосібну опіку. За бажанням батька та матері вони можуть разом заявити до служби соціального захисту молоді – ще до народження дитини – про бажання здійснювати спільну опіку разом із визнанням батьківства.

Батько може звернутися до сімейного суду про спільну опіку без згоди матері. Сімейний суд передає спільну опіку батькам, якщо це не суперечить найкращим інтересам дитини. Якщо мати не подає жодних причин, які могли б перешкодити передачі спільної опіки, і якщо такі причини не є очевидними, вважається, що спільне батьківське піклування не суперечить найкращим інтересам дитини. Період, протягом якого мати може висловити свою думку, закінчується не раніше, ніж через шість тижнів після народження дитини.

Як правило, сімейний суд має приймати рішення за прискороною, спрощеною процедурою. Слухання в службі соціального захисту молоді та особисте заслуховування батьків спочатку вважаються непотрібними, якщо мати взагалі не коментує, або наводить причини відмови, не пов'язані з самопочуттям дитини.

Спільна опіка/Право на знаходження з дитиною

Батько, з яким дитина зазвичай перебуває, має повноваження приймати рішення щодо повсякденного життя. З іншого боку, важливі рішення повинні прийматися за згодою з іншим батьком, наприклад, вибір школи або згода на основні медичні процедури. Обидва батьки мають обов'язок і право мати контакт зі своєю дитиною. Суд може обмежити право на побачення, якщо це відповідає найкращим інтересам дитини.

■ Допомога та підтримка до досягнення дитини третього року

Наші консультанти також будуть раді супроводжувати вас, якщо вам знадобиться допомога або контакти з питань партнерства та батьківства. Підтримка, яку надають консультативні центри, починається під час вагітності та поширюється після народження дитини до кінця третього року життя. Він включає всі сфери, які важливі для вас у вашій індивідуальній ситуації. Сюди входить, серед іншого, інформація про пред'явлення судових позовів, заклади матері-дити, групи матері-дитини або додаткові спеціалізовані послуги, такі як бюро соціального захисту молоді, освітні поради, консультації боржника, центри ранньої підтримки.

■ Конфіденційне пологи

Конфіденційні пологи — це пропозиція для вагітних жінок у надзвичайних ситуаціях, які хочуть заперечити чи приховати свою вагітність і які не хочуть відмовитися від своєї анонімності, незважаючи на різноманітні пропозиції підтримки.

Жінка, яка потрапила в особливу ситуацію, може провести конфіденційні пологи. Цей регламент має на меті подальшого розширення системи консультування та підтримки вагітних жінок.

Конфіденційні пологи це означає:

- професійна, анонімна консультація та шаноблива постійна підтримка в консультаційних центрах вагітності до і після пологів;
- Захищена та медична допомога матері та дитині;
- для дитини після 16 років можливість дізнатися про її походження. В особливо серйозних випадках анонімність жінки також може бути захищена після того, як дитині виповниться 16 років, якщо її життя, здоров'я чи особиста свобода загрожують.

Консультаційні центри з питань вагітності надають консультації та підтримку протягом усього процесу - негайно, безкоштовно, детально та відкрито.

■ Усиновлення та патронат

Якщо аборт не є для вас варіантом, а згаданих служб підтримки недостатньо, ви можете розглянути можливість віддати свою дитину до прийомної сім'ї або для усиновлення.

Існує три типи відносин по догляду або тривалості догляду:

- У разі короткочасного догляду, догляд та виховання дитини переймається, якщо це неможливо для вихідної сім'ї протягом обмеженого періоду часу.
- Перехідний догляд є ще однією формою відносин догляду. Приймона сім'я бере на себе догляд та виховання дитини на обмежений, короткий або тривалий термін. Це можливо, наприклад, у разі хвороби або значних проблем у стосунках у родині походження.
- Постійний догляд є найпоширенішим. Ці відносини догляду розраховані на тривалий період часу.

Віддати дитину на усиновлення – серйозне рішення, яке ніхто не сприймає легковажно. Майбутні мами або батьки, які обмірковують цей крок, знаходяться в особливо скрутному становищі. Напередодні усиновлення біологічні мати і батько повинні отримати вичерпну, експертну та відкриту пораду та вирішити, чи можуть вони самі жити зі своєю дитиною з допомогою та підтримкою та взяти на себе батьківську відповідальність.

Перед прийняттям рішення про усиновлення усиновлювачі чи батьки повинні знати, що усиновлення відмовляється від батьківських прав та обов'язків, але не від внутрішнього зв'язку та належності біологічної матері чи батьків. Завдання посередництва полягають у відділі соціального захисту молоді, державному управлінні соціального захисту молоді або визнаних агентствах з працевлаштування (наприклад, добробут працівників, асоціація Карітас, дияконська робота).

Існує три форми усиновлення:

Напіввідкриті: наразі це найпоширеніша форма прийняття відносин. Батьки походження та прийомні батьки обмінюються взаємною інформацією, фотографіями та подарунками через офіс добробуту молоді або ведуть анонімне листування один з одним. У деяких випадках біологічні батьки та прийомні батьки також знайомляться особисто, зберігаючи анонімність, щоб мати уявлення один про одного і, можливо, підтримувати регулярний особистий контакт один з одним. Усиновлена дитина включається відповідно до її віку та потреб.

- **Інкогніто:** немає жодного зв'язку між батьками, які віддають і усиновлюють.
- **Відкриті:** Біологічні батьки та прийомні батьки знають один одного і перебувають у постійному контакті.

У зв'язку з правовою ситуацією («таємниця усиновлення») відкриття інкогніто відбувається за власним бажанням прийомних батьків. Проте біологічні батьки мають можливість у будь-який момент висловити свої побажання щодо структури відносин з усиновлення в орган усиновлення.

3.2. Інформація про аборт

Тут ми представляємо аспекти, які важливі при прийнятті рішення про аборт. Вона включає юридичну, фінансову та медичну інформацію. У Німеччині, щоб зробити аборт без судового переслідування, має відповідати одному з наступних трьох критеріїв:

■ Припинення на підставі положення про консультування

З моменту зачаття не повинно пройти більше 12 тижнів, і ви повинні отримати консультацію, яку вимагає закон, у затвердженому державою консультативному центрі щодо вагітності. Після цієї співбесіди ви отримаєте підтвердження консультації із зазначенням дати та вашого імені. Інформація про зміст або хід консультації не може бути внесена в сертифікат. Навіть якщо консультування має бути продовжено, консультативний сертифікат має бути виданий таким чином, щоб можна було дотримуватись дванадцятитижневого періоду.

Між консультацією та перериванням має пройти три дні, тобто переривання вагітності не раніше четвертого дня після закінчення консультації. Провести припинення може лише лікар, який не провів медичну консультацію.

■ Припинення за медичними показаннями

Лікар може поставити медичне показання «якщо переривання вагітності (...) показано для запобігання загрози життю вагітної або серйозного погіршення фізичного чи психічного здоров'я вагітної, а також небезпеку неможливо уникнути іншим розумним для них способом» (§ 218a,

Для лікаря існує обов'язок направити до психосоціальної консультації за погодженням з вагітною жінкою. Через щонайменше три дні жінка повинна підтвердити лікарю, що вона скористалася такою консультацією або відмовилася від неї. Після цього лікар може зробити медичні показання. Починаючи з 13-го тижня вагітності вагітність зазвичай переривається шляхом штучно викликаного процесу пологів.

■ Припинення за кримінологічними ознаками

Кримінологічна вказівка проводиться лікарем, якщо за медичними знаннями є невідкладні підстави вважати, що вагітність спричинена сексуальним злочином. Для кримінологічної ознаки не обов'язково, щоб про злочин було повідомлено. Лікар не має права проводити процедуру самостійно, якщо він раніше зробив показання.

Законодавчо встановлений термін (12 тижнів після зачаття) також поширюється на переривання вагітності за кримінологічними ознаками. Тут немає обов'язку надавати поради, але пропозиція поради відкрита, тому що підтримка в подоланні пережитого може бути корисною.

■ Витрати на аборт

Якщо ви хочете зробити аборт відповідно до правил консультування, витрати на медичне втручання ви повинні оплачувати самостійно. Витрати на фактичний аборт не покриваються медичним страхуванням. Витрати, які ви повинні понести, становлять приблизно від 350 до 600 євро залежно від практики, методу та страхування.

Однак, якщо у вас немає доходу чи ви маєте невеликий дохід в розмірі до 1258 євро на місяць (станом на липень 2021 року), ви маєте законне право на покриття витрат. Ця база оцінки збільшується, якщо в домогосподарстві проживають неповнолітні діти (298 євро на дитину), а також якщо орендна плата за квартиру перевищує певну суму. Фінансове становище партнера тут не враховується. Додаткові питання щодо вартості аборту ви можете обговорити з консультантами.

Важливо перед абортom подати заяву на покриття витрат до місцевої компанії, відповідальної за державне медичне страхування. Це також стосується жінок, які не входять до жодної законодавчої страхової

компанії. Медична страхова компанія видає довідку про прийняття витрат і бере на себе фінансову обробку витрат з відповідальною федеральною землею. Переваги включають витрати на аборт. Медична страхова компанія відповідає за всі інші обстеження для визначення вагітності або ускладнень, викликаних абортom.

У разі абортy за медичними показаннями витрати покриваються державним та приватним медичним страхуванням.

Жінка, яка не має законного статусу резидента, не може подати заявку на покриття витрат.

■ Проведення абортy

Якщо ви дуже рано дізналися, що вагітні, ви можете вибрати між хірургічним і медикаментозним методом при проведенні абортy. Якщо вже перевищила дев'ятий тиждень вагітності, можна проводити тільки хірургічний аборт.

Хірургічний аборт проводиться методом відсмоктування або у вигляді вишкрібання і займає кілька хвилин. Спочатку розширюється шийка матки. Відсмоктування проводять за допомогою тонкої канюлі. Під час вишкрібання плід в матці вискрібають ложковидним інструментом. Лікування зараз рідко використовується як метод переривання вагітності. У більшості випадків ця процедура проводиться амбулаторно – перебування в стаціонарі буває необхідним лише вкрай рідко.

Як правило, хірургічне переривання вагітності проводиться під короточасним седативним ефектом (наркоз). У дуже рідкісних випадках хірургічне втручання проводиться під місцевою анестезією. За допомогою місцевої анестезії ви перебуваєте в повній свідомості під час абортy. Анестетик вводиться через піхву в шийку матки поруч із шийкою матки, щоб ви майже не відчували болю під час процедури. При короточасній анестезії анестетик вводить анестезіолог через вену на руці. Ви «спите» під час процедури.

Медикаментозне переривання вагітності проводиться за допомогою «міфепристону». Препарат «Міфегін» можна використовувати до 63-го дня після початку останньої менструації. «Міфепристон» — це так звана «таблетка для переривання вагітності», що випускається під торговою назвою «Міфегін». Він блокує дію лютеїнового гормону і викликає розкриття шийки матки.

Приблизно через два дні жінка приймає діючу речовину «простагландин».

Цей гормон змушує матку скорочуватися, і протягом 3-24 годин слизова оболонка матки викидається разом з амніотичним міхуром і ембріоном. Процес можна порівняти зі спонтанним викиднем або сильною менструальною кровотечею. Ліки приймають під наглядом лікаря. Через тиждень-два кровотеча припиняється. На цьому етапі необхідно пройти контрольне обстеження.

При деяких видів лікування медикаментозний аборт виявляється невдалим або в матці залишається так багато залишкової тканини, що необхідно хірургічне лікування. Консультація з триденним терміном на роздуми також необхідна у разі медичного припинення.

Який метод найбільше підходить особисто вам, залежить від різних аспектів, які ви повинні обговорити з нашими консультантами та вашим лікарем під час попереднього обговорення. Під час співбесіди він або вона повинні пояснити вам процес аборт, а також будь-які ризики та наслідки. Сюди також входить інформація про можливі фізичні та психологічні наслідки. Якщо вам щось незрозуміло, обов'язково запитайте!

■ **Консультація після аборт**

Можливо, ваше соціальне оточення, ваш партнер чи друзі відносно швидко повертаються до повсякденного життя після аборт і «повертаються до звичайного життя». Можливо, ви все ще боретесь з наслідками свого рішення. Ви можете відчувати сум, відчувати провину або мати депресивний настрій. Тоді скористайтеся можливістю поговорити з одним із наших радників. Ми разом з вами шукаємо способи, які можуть допомогти вам у цій ситуації.

4. Інші консультативні послуги

■ **Поради щодо контрацепції**

Щоб уникнути небажаної вагітності в майбутньому, ви можете думати про те, як можна ефективно запобігти їй. Наші консультанти з радістю нададуть вам огляд різних протизаплідних засобів.

■ **Поради щодо пренатальної діагностики**

Підтримка наших консультантів є важливою послугою до, під час, та після пренатального огляду. Перед цими обстеженнями мова йде про те, що

ви хочете і повинні знати, а також про те, як ви хочете впоратися з будь-якими відхиленнями від норми. Під час іспитів ми будемо супроводжувати вас, поки ви чекаєте на повідомлення результату. Після пренатальної діагностики ми на зв'язку з вами, якщо з'являться якісь ненормальні висновки, коли мова йде про важливі та складні питання, як допомога у житті з дитиною-інвалідом, аборт чи прощання з дитиною.

Лікарі, які діагностують відхилення від норми, зобов'язані повідомити вас про пропозиції психосоціальної допомоги та, якщо ви погоджуєтеся, направити вас до консультативного центру. Через три дні повідомте лікаря, що ви скористалися цією консультацією або відмовилися від неї. За додатковою інформацією звертайтеся до наших консультативних центрів.

■ Консультація у разі нереалізованого бажання мати дітей

Люди з нездійсненим бажанням мати дітей все частіше користуються можливостями репродуктивної медицини. Шлях до народження дитини пов'язаний з багатьма питаннями та невизначеністю, які також впливають на власну психіку та стосунки пари. І бажання мати дітей не завжди виконується. Лікарі доступні для Вас як компетентні контактні особи з усіх медичних питань.

У визнаних державою консультативних центрах з питань вагітності ви знайдете консультантів, з якими ви зможете поговорити з будь-яких додаткових питань. Усі ваші почуття мають місце. Елементами консультування можуть бути: підтримка під час лікування, погляд на своє оточення, очікування, загальні умови; погляд на вас як на пару або як на особистість; розвиток перспектив можливого життя з дитиною; підтримка в обробці викидня; Розробка альтернатив («План Б»), якщо бажання мати дітей не збувається.

■ Підтримка у зв'язку з тяжкою важкістю після народження мертвої дитини або викидня

Ви також знайдете підтримку та допомогу від наших консультантів, якщо ви пережили важку втрату, наприклад, мертвонародження або викидень. Ми пропонуємо супроводжувати вас і вашого партнера у вашому горі. Ми допомагаємо вам впоратися з цим досвідом та інтегрувати його у своє життя.

5. Додаткова інформація

■ Жінки віком до 18 років

Молоді люди часто бояться, як батьки відреагують на вагітність. Проте ми часто бачимо, що батьки підтримують їх, коли знають про вагітність. Наші поради можуть допомогти знайти розумний курс дій. Обов'язок консультантів щодо конфіденційності поширюється як на неповнолітніх вагітних жінок, так і на всіх інших.

У разі абортів слід розрізняти неповнолітніх вагітних жінок у віці до 14 років і вікову групу від 14 до 16 років. Закон передбачає згоду законного представника на переривання вагітності у випадку неповнолітніх дівчат віком до 14 років. Вагітні жінки до 14 років завжди мають кримінологічні показання.

У віці від 14 до 16 років лікар може дозволити молодій жінці самостійно вирішити, чи робити аборт. Для цього лікар повинен визначити здатність вагітної жінки до розуміння, тобто він/вона має бути впевнений, що вагітна може адекватно оцінити наслідки свого рішення. Однак більшість лікарів вимагають згоди батьків для власного захисту. У деяких випадках процес прийняття рішення і судження молодою жінкою може бути підтверджений психологічною оцінкою. У випадку вагітних жінок у віці від 16 до 18 років можна припустити, що здатність до інсайту присутня. З міркувань безпеки тепер у багатьох практиках для вагітних жінок віком до 18 років завжди потрібна згода батьків.

■ Інші правила для жінок-іноземок?

Законодавчі положення Німеччини застосовуються до іноземців. Особливої згоди чоловіка або батьків не потрібно. Жінка, яка не має законного статусу резидента, не може подати заявку на покриття витрат.

Лікар повинен зафіксувати ваші персональні дані, оскільки він/вона зобов'язаний анонімно передати певну інформацію до Федерального статистичного управління.

6. Подальші контакти

Тут ми пропонуємо вам п'ять варіантів контактів, які нададуть вам широкий спектр інформації. Ви також можете використовувати звичайні пошукові системи в Інтернеті для подальших досліджень.

- Федеральний центр медичної освіти: www.bzga.de
- Міністерство у справах дітей, сім'ї, біженців та інтеграції країни Північний Рейн-Вестфалія: www.mkffi.nrw
- Федеральне міністерство у справах сім'ї, літніх громадян, жінок та молоді: www.bmfsfj.de
- Довідкова лінія "Вагітні жінки, які потребують допомоги" Федерального міністерства у справах сім'ї 0800 / 4040020 (безкоштовна, анонімна цілодобова консультація 18 мовами). [На веб-сайт](#).
- Державна асоціація donum vitae NRW e.V. www.nrw-donumvitae.de

7. Консультаційні центри у вашому [районі](#)

